

GORNITZKY

— 80 Years of Excellence —

עדכוני חקיקה

רגולציה ופסיקה

מימון ובנקאות | משרד גורניצקי | עדכון Q3, 2020

עדכוני חקיקה

1. פורסם תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים) (תיקון מס' 11), התש"ף-2020 (מיום 9.7.2020)

סעיף 11(ה) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 קובע כי תאגידים בנקאיים יעניקו ייעוץ פנסיוני רק בסניפי הבנק. מגבלה זו אינה תואמת את ההתפתחות הטכנולוגית של השנים האחרונות המשפרת משמעותית את השירות הניתן ללקוחות, ופוגעת ביכולתם של לקוחות הבנקים לקבל ייעוץ פנסיוני אובייקטיבי באופן מתקדם, דיגיטלי ונוח. יתרה מכך, התפרצות הקורונה הדגישה את הצורך הקיים בשוק לקבלת שירותי ייעוץ פנסיוני דיגיטלי, במיוחד לאור צמצום יכולת הלקוחות להגיע לסניפים. לפיכך, התזכיר מציע לאפשר לתאגיד בנקאי או למי שמעניק ייעוץ פנסיוני בשמו לספק ייעוץ פנסיוני באמצעות טלפון או אמצעי דיגיטלי, בדומה לייעוץ שבאפשרותם של בעלי רישיון שאינם תאגידים בנקאיים לספק לפי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים.

2. פורסם תזכיר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי (תיקון מס' 4) (עיכוב הליכים לשם גיבוש ואישור הסדר חוב) (הוראת שעה - נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (מיום 16.7.2020)

התיקון המוצע נועד ליצור מתווה להתמודדות עם עלייה בהיקף החייבים שיבקשו לפנות להליכים של הסדר חוב או להליכי חדלות פירעון בעקבות משבר הקורונה ולהתאים אותם למאפיינים המיוחדים של חייבים אלה, באמצעות עידוד החייבים לפנות להליכים של הסדר חוב כחלופה להליכי חדלות פירעון פורמליים. כך:

- ניתנת לתאגידים האפשרות להגיש בקשה לעיכוב הליכים לתקופה של עד שלושה חודשים לצורך גיבוש הסדר חוב (מבלי שניתן צו לפתיחת הליכים ומבלי שממונה נאמן). בנסיבות חריגות אף ניתן יהיה לעכב הליכים נגד צד שלישי במסגרת עיכוב ההליכים, לרבות נגד נושא משרה בתאגיד.

- המנגנון המוצע כולל גם מינוי של מנהל הסדר בעל סמכויות לקבלת מידע על התאגיד וכן מאפשר לביהמ"ש להעניק סעדים לנושה במקרה שבו עיכוב ההליכים עלול לפגוע בו פגיעה מהותית.

בנוסף, מוצע להוסיף הוראה המאפשרת בתנאים מסוימים לתת פטור מהחובה לפנות לבית משפט בבקשה למינוי מומחה לבחינת הסדר חוב מהותי בחברת אג"ח.

3. פורסם חוק הוצאה לפועל (תיקון מס' 66), התש"ף-2020 (מיום 4.8.2020)

התיקון מוסיף לרשימת נכסי החייב שבידי צד שלישי שלא ניתן לעקל גם כספים המגיעים לחייב מכוח סל שירותי הבריאות; מפוליסת ביטוח לתרופות שאינן כלולות בסל שירותי הבריאות; מפוליסת ביטוח למימון השתלות או ניתוחים בחו"ל; ומפוליסת ביטוח סיעודי.

4.

פורסם חוק שיקים ללא כיסוי (תיקון מס' 14), התש"ף-2020 (מיום 18.8.2020)

התיקון לחוק מחייב את הבנקים להודיע ללקוחותיהם מראש על כוונתם לסרב לפרוע את השיק, מוקדם ככל האפשר ועד שעתיים וחצי לפני תום יום העסקים, כדי שהלקוחות יוכלו - במידת הצורך - להפקיד בחשבון כספים שימנעו את הסירוב. זאת, במטרה למנוע מצב שבו היעדר הכיסוי יתגלה ללקוח רק בדיעבד, לאחר סירוב השיק, באופן החושף אותו להגבלות שעלולות להיות מוטלות עליו ועל חשבונו.

5.

פורסם חוק למתן שירותים חיוניים מרחוק (נגיף הקורונה החדש - הוראת שעה), התש"ף-2020 (מיום 20.8.2020)

לאור הקשיים הכרוכים במתן שירותים חיוניים (שירותים שנועדו להבטיח את ביטחונם התעסוקתי, הכלכלי או הסוציאלי של אדם) בתקופת משבר הקורונה, חוקק כהוראת שעה הסדר מיוחד המאפשר לרשויות המדינה ולגופים ציבוריים אחרים לספק שירותים חיוניים כשירות מרחוק - גם אם המצב החוקי הקיים אינו מאפשר את הספקתם בדרך זו. כך, הגורם הממונה (השר האחראי או בעל תפקיד בכיר בגוף הציבורי הרלוונטי) ביחס לכל שירות חיוני מתוך הרשימה המנויה בתוספת הראשונה לחוק יקבע האם לא ניתן לתת את השירות החיוני או שאינו נגיש דיו נוכח מגבלות משבר הקורונה - ובהתאם יאפשר לספק את השירות החיוני מרחוק בהתאם להוראות שיקבע.

בין השירותים החיוניים שנכללים בחוק:

- אימות מסמכים והגשת בקשה מקוונת, דו"ח מקוון ומסמך מקוון (הגורם הממונה - רשם החברות);
- רישום משכון (הגורם הממונה - רשם המשכונות);
- המצאה לרשם ההוצאה לפועל (הגורם הממונה - מנהל מערכת ההוצאה לפועל);
- הגשת תביעת חוב בידי נושה שאינו מיוצג (הגורם הממונה - הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי או מנהל מערכת ההוצאה לפועל);
- המצאה לממונה או לנאמן בידי בעל עניין בהליכי חדל"פ (הגורם הממונה - הממונה על הליכי חדל"פ ושיקום כלכלי או מנהל מערכת ההוצאה לפועל);
- רישום משכנתה (הגורם הממונה - הממונה על מרשם המקרקעין).

6.

פורסם חוק ההוצאה לפועל (הקפאת הגבלת רישיונות נהיגה) (נגיף הקורונה החדש - הוראת שעה), התש"ף-2020 (מיום 27.8.2020)

לפי הוראת השעה, על אף האמור בסעיף 66א(6) לחוק ההוצאה לפועל, תשכ"ז-1967 ועד ליום 27 בפברואר 2021, לא תוטל על חייב הגבלה מלקבל, להחזיק או לחדש רישיון נהיגה. הגבלה שהוטלה לפני תחילתו של חוק זה ולא נכנסה לתוקף - בטלה; והגבלה שנכנסה לתוקף - לא תחול.

7. פורסמו תקנות לביצוע אמנת האג (ביטול אימות מסמכי חוץ ציבוריים) (תיקון). התש"פ-2020 (מיום 2.9.2020)

אמנת האג לביטול הצורך באימות מסמכי חוץ ציבוריים משנת 1961 נועדה לפשט את ההכרה במסמכים ציבוריים באמצעות קביעת דרכים אשר באמצעותן ניתן לאשר מסמך שהופק באחת מהמדינות החתומות על האמנה כך שיוכר משפטית בשאר המדינות החתומות. אישור שכזה נקרא "אפוסטיל", וניתן לקבלו רק מהרשויות המוסמכות לכך בכל מדינה. כיום הרשויות המוסמכות היחידות במדינת ישראל למתן אפוסטיל הינן משרד החוץ, רשמי בתי משפט שלום ועובדי הנהלת בתי המשפט שמונו בידי שר המשפטים לפי סעיף 45 לחוק הנוטריונים, התשל"ו-1976 להנפיק אימותי אפוסטיל.

התקנות החדשות מאפשרות לשר המשפטים להרחיב את רשימת הרשויות המוסמכות להנפיק אפוסטיל בהתאם לאמנת האג, באופן שיספר ויעל את השירות הניתן לאזרחים המבקשים לקבל אימותי אפוסטיל לתעודות ציבוריות. כמו כן, הסמכת הרשויות הנוספות תהווה צעד נוסף במהלך לקראת קידום מתן אפוסטיל אלקטרוני לתעודות ציבוריות אלקטרוניות ללא צורך בהגעה פיזית של מבקש השירות (כיום שירותי אפוסטיל ניתנים רק בהגעה פיזית למשרדי הרשויות המוסמכות ו/או באמצעות משלוח בקשות בדואר). בכך ניתן יהיה להוסיף ולהקל על הציבור, ואף לשמר את הריחוק החברתי המתבקש בתקופת משבר הקורונה.

8. פורסמו תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות) (תיקון), התש"פ-2020 (מיום 9.9.2020)

מקורן של התקנות בהוראת שעה שנקבעה לראשונה בשנת 2014, ונועדה להגביל את גובה ההוצאות הישירות שיכלו גופים מוסדיים לגבות מנכסי קופות הגמל לצורך ביצוע השקעותיהם (נוסף על דמי הניהול הנגבים מהעמיתים) לגובה של 0.25% מסך כל השווי המשוער של נכסי המשקיע המוסדי באותה שנה (כאשר תחומי השקעות מסוימים הוחרגו מתקרה זו במטרה לעודד השקעה בהם). התיקון הנוכחי מאריך את תוקף התקנות עד ליום 28 בפברואר 2021, מחריג מתקרת ההוצאות הישירות גם השקעות במימון פרויקטים לתשתיות ובהייטק בישראל וכן מוסיף חובות גילוי ודיווח על הגופים המוסדיים, כך שיהיו חייבים ליידע חוסכים פוטנציאליים וקיימים לגבי רכיב ההוצאות הישירות ושיעורו.

9. פורסם חוק ההוצאה לפועל (נגיף הקורונה החדש - תיקון מס' 68 והוראת שעה). התשפ"א-2020 (מיום 24.9.2020)

כדי לתת מענה לקשיים שנוצרו נוכח משבר הקורונה ותשלום של חובות וחזרה לפעילות כלכלית מלאה של המשק, נקבעו בהוראת שעה הסדרים מיוחדים שיחולו בהוצאה לפועל, ביניהם:

- הארכת מועדים בהליכי הוצל"פ כדי לתת לחייבים זמן נוסף להתאושש כלכלית ולהסדיר את חובם בטרם יינקטו נגדם הליכי גבייה;
- קביעת הסדר תשלומים מיוחד שנועד להביא לתשלום החוב בתקופה קצרה ולהפחתת העלויות בתיק;
- הקפאה לשלושה חודשים של ביצוע צווי הבאה, וכן של עיקולי רכבים ומיטלטלין (למעט עיקול ברישום);
- מתן סמכות לרשם ההוצל"פ לאחד מיוזמתו את תיקי החייב בצו תשלומים.

במקביל, התיקון כולל הסדרים שיחולו גם בשגרה, כגון מתן שיקול דעת לרשם לפרוס חוב לתקופות ארוכות יותר מאשר קבוע בחוק וקביעת תנאים נוספים שרק בהתקיימם ניתן יהיה להורות על עיקול מיטלטלין.

עדכוני רגולציה

1. בנק ישראל השיק תוכנית הסברה במטרה להגביר את מודעות הציבור לשימוש בשיטת התשלום החכמה ויתרונותיה (מיום 9.8.2020)

שיטת התשלום החכמה מבוססת על תקן EMV המחליף את הסליקה הישנה באמצעות פס מגנטי. כך, למשל, ניתן לשלם באמצעות כרטיסי חיוב על ידי הקשת הקוד הסודי (במקום "גיהוץ" - הכרטיס נשאר בידי הלקוח שמכניס אותו למכשיר ומקליד את הקוד), ובעסקאות עד 300 ש"ח - אף ללא הקשת הקוד הסודי, באמצעות הצמדת הכרטיס למכשיר ("עסקאות קרבה", בכרטיסים התומכים בכך). ראו [סרטון הסברה](#).

בשנה האחרונה המשק הישראלי נמצא בתהליך מואץ של מעבר לתקן החדש, ובאמצעות הטמעת התשתית החדשה ניתן יהיה לעשות שימוש באמצעי תשלום חדשים כגון ארנקים אלקטרוניים שיופעלו באמצעות טלפונים חכמים וטכנולוגיה לבישה.

בנק ישראל קורא ללקוחות לוודא שהם זוכרים את הקוד הסודי שלהם, וכן מיידע שקיימת אפשרות קלה ובשונה לשינוי הקוד הסודי כך שיהיה נוח וקל לזכירה.

מידע על המעבר לשיטת התשלום החכמה ושאלות נפוצות נוספות ניתן למצוא באתר האינטרנט <https://smart-card.org.il/>.

2. פורסמה טיוטת תיקון להוראות החוזר המאוחד (פרק ניהול נכסי השקעה) בנושא השקעה בחוב (מיום 12.8.2020)

פרק 4 לחלק 2 בשער 5 של החוזר המאוחד ("פרק ניהול נכסי השקעה") כולל הוראות העוסקות בניהול חוב על ידי גוף מוסדי ומגבלות ותנאים החלים בקשר עם כך. השקעה בחוב הינה אחד מאפיקי ההשקעות העיקריים של הגופים המוסדיים, ולאחר בחינה מצאה רשות שוק ההון, הביטוח והחיסכון כי ניתן להקל בנטל הרגולטורי תוך שמירה על רמת ניהול נאותה של נכסי ההשקעה.

כך, למשל, מוצע לצמצם את הגדרת "הסדר חוב" באופן שיחיל את הוראות פרק ניהול נכסי השקעה רק כאשר מדובר בהסדר לעניין חוב בעייתי - ולא, למשל, כאשר מדובר בשינוי טכני בתנאי החוב או כשתנאי החוב משתנים באופן המעניק יתרון לגוף המוסדי (מבלי שיש אינדקציה להרעה במצבו של בעל החוב).

במקביל, מוצע לבטל את ההחרגה הקיימת ביחס לחובות שהונפקו מחוץ לישראל, כך שההוראות הרלוונטיות בפרק ניהול נכסי השקעה יחולו גם על חובות כאמור. החרגה זו נקבעה בתקופה שבה היקפי ההשקעה בחוב מחוץ לישראל היו נמוכים, ולאור הגידול המשמעותי שחל בהם מצד גופים מוסדיים, מוצע להדק את הפיקוח עליהם בדומה לחובות שהונפקו בישראל.

עדכוני פסיקה מרכזיים

עליון

1. ע"א 7195/17 חברת נ.ב.ע. בע"מ נ' גמלא הראל נדל"ן למגורים בע"מ (ביהמ"ש העליון, כ' השופטת ד' ברק-ארז כ' השפט ד' מינץ וכ' השופטת י' וילנר, 25.8.2020)

העבודות בקצרה: בין חברה למלווה נכרת הסכם הלוואה בערבות בעלי החברה ובעלי השליטה בה. הערעור לבית המשפט העליון נסוב על שתי החלטות של בית המשפט המחוזי שניתנו במסגרת ההליכים המתנהלים בין הצדדים לפיהן בוטלה הריבית ההסכמית שנקבעה בהסכם הלוואה (ריבית בשיעור שנתי של 16.5%) משנמצא כי היא ריבית מופרזת הנוגדת את הדין, ונקבע כי שיעור הריבית יעמוד על 13%, השיעור המקסימלי המותר בדין לפי חוק הריבית תשי"ז-1957 וצו הריבית (קביעת שיעור הריבית המכסימלי) – תש"ל 1970. עוד נקבע כי אין לגבות את רכיב המע"מ בנוסף לשיעור הריבית המקסימלית שנקבעה בהחלטה הראשונה. על קביעה זו בעניין המע"מ נסב הדיון בערעור.

נקבע: בית המשפט העליון קבע כי לפי סעיף 6 לחוק הריבית, תשי"ז-1957, משעה שנקבע כי הריבית המוסכמת בהסכם הלוואה היא ריבית מופרזת, הכלל הוא כי בית המשפט יפחית את הריבית לשיעור המקסימלי הקבוע לגבי סוג הלוואה הנדונה. תשלום המע"מ "המגולגל" על הלווה בעסקה למתן אשראי הוא חלק מהתמורה הניתנת בקשר עם הלוואה ויש בה משום תוספת לקרן, ומשכך הוא כלול בריבית כהגדרתה בחוק הריבית. לכן, המלווה אינה רשאית לגבות את תשלום המע"מ בנוסף לריבית בגובה 13%, שהיא הריבית המקסימלית המותרת במקרה הנדון.

2. בג"ץ 2938/20 ליאור כספי חברת עורכי דין נ' הכנסת (ביהמ"ש העליון, כב' השופטים י' עמית, ד' מינץ וי' אלרון, 2.9.2020)

העבודות בקצרה: במסגרת עתירה לתיקון הוראות חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, העותרת טענה כי על אף שהחוק אמור לתת משקל בכורה לשיקולי השיקום של חייבים, בפועל הוא יצר הסדר המסב נזקים רבים ופגיעה הן בחייבים והן בנושים "רגילים". בכלל זה טענה העותרת כי במסגרת סעיפים 120(ג) ו-129(א)(1)(ג) לחוק (עיצוב זמני של הליך שיפוטי תלוי ועומד; כפיפות הנאמן ובקשה למתן הוראות, בהתאמה), נוצרת העדפת נושים אסורה לרשויות מנהליות.

נקבע: העתירה נדחתה על הסף ממספר טעמים: אי מיצוי הליכים – על העותרת היה לפנות למדינה טרם הגשת עתירה לבג"ץ לבירור הסוגיה; שיהוי כבד בהגשת העתירה – הליך החקיקה החל בשנת 2015, הצעת חוק פורסמה בשנת 2016 והחוק אושר בשנת 2018 בעוד שהעתירה הוגשה רק בשנת 2020; אי מיצוי סעדים חלופיים – העותרת לא מיצתה סעדים חלופיים אשר עמדו בפניה בהחלטות פרטניות שהתקבלו על ידי הגורמים הרלוונטיים בהליכי חדלות פירעון בהם הייתה העותרת מעורבת.

ע"א 4052/19 י.ש.מ לבניין בע"מ נ' תדביק בע"מ (ביהמ"ש העליון, כב' השופטים י' עמית, ד' ברק-ארז וע' גרוסקופף, 13.9.2020)

העובדות בקצרה: חברת י.ש.מ לבניין בע"מ (המערערת) הציגה בפני חברת "פוליאון" אמצאה שפיתחה בתחום הבידוד התרמי על מנת למכור לה אותה, אולם לבסוף פוליאון החליטה שלא לקנות את האמצאה. לאחר שהמערערת רשמה את האמצאה כפטנט התברר לה כי פוליאון גזלה את האמצאה והתחילה לייצר ולשווק מוצרים המפרים אותה. בנוסף פוליאון רשמה פטנט בגין האמצאה בישראל ובאוסטרליה. כעבור כעשור, נקלעה פוליאון לקשיים וניתן צו לפירוקה. במסגרת הליכי הקפאת ההליכים, נמכרו נכסיה ופעילותה של פוליאון לחברת תדביק בע"מ ומאז האחרונה מייצרת את המוצרים המפרים-לכאורה את הפטנט הרשום של המערערת. המערערת תבעה את חברת תדביק בע"מ בגין הרישום של הפטנטים והשימוש במוצרים המפרים את הפטנטים. בית משפט קמא דחה את התביעה וקבע כי הפטנט נרכש במסגרת הליכי חדלות הפירעון והרכישה נהנית מהגנת תקנת השוק הקבועה בסעיף 34א' לחוק המכר (הקובע כי בהתקיימות תנאים מסוימים וביניהם תום לב מצד הקונה, הבעלות בנכס תעבור לקונה אף אם המוכר לא היה בעל הנכס או זכאי להעבירו). מכאן הערעור.

נקבע: בית המשפט הגיע למסקנה כי חוק המכר הוא חוק כללי החל על מכירה של כל נכס אלא אם הוסכם אחרת בין הצדדים או אם יש הוראות אחרות מיוחדות בדין. במקרה שלנו תקנת השוק שבסעיף 34א לחוק המכר חלה על מכר של פטנט על ידי רשות וכן חלות הוראות חוק הפטנטים, התשכ"ז-1967. בית המשפט קבע כי יש להבחין בין המישור של תוקף הפטנט (הנקבע על ידי דיני הפטנטים) למישור של תוקף מכר הפטנט (הנקבע על ידי דיני המכר). טענה כי בעל הפטנט אינו בעל האמצאה, לא שוללת את תחולת תקנת השוק לפי סעיף 34א לחוק המכר. עם זאת, אין בכוחה של תקנת השוק כדי "לחסן" את הפטנט מפני טענות נגד תוקפו מכוח עילות מחוק הפטנטים. לכן, על אף שהמערערת יכולה לבקש את ביטול הפטנט בטענה כי נרשם על ידי מי שאינו בעל האמצאה האמיתי, אין היא יכולה לתקוף את מכר הפטנט שבוצע על ידי הרשות ואין בכוחה לתבוע את העברת הבעלות בפטנט מידי חברת תדביק בע"מ לידיה.

פש"ר (ת"א) 16-08-3642 אליעזר פישמן ו' ענת מניפז (ביהמ"ש המחוזי ת"א, כב' הנשיא איתן אורנשטיין, 21.7.2020)

העובדות בקצרה: במסגרת הליכי פשיטת הרגל של מר אליעזר פישמן, הגיש הנאמן לנכסיו בקשות שונות כנגד בני משפחתו בעילות שונות, לרבות ביטול הענקות, שיתוף בנכסים ובחובות, הפרת חובות כנושאי משרה בחברות בקבוצת פישמן וכיו"ב. בתום הליך גישור שארך למעלה משנתיים לפני כב' הנשיא בדימוס אשר גרוניס בהשתתפות הנאמן, בני משפחת פישמן והנושים (המהווים בעיקרם תאגידים בנקאיים ורשות המסים), הוגשה לאישור בית המשפט הצעת גישור לפיה בני המשפחה ישלימו את הסכום שיתקבל בקופת פשיטת הרגל לאחר מימוש נכסי החייב לסך של 214 מיליון ש"ח, כאשר הסכום שישולם על ידם לא יפחת מ-20 מיליון ש"ח. הצדדים להסדר - בני המשפחה ואחרים - יזכו לפטור בתנאים מסוימים. בני המשפחה, הנושים והכונס הרשמי הביעו את הסכמתם להצעת הגישור, בעוד שהנאמן התנגד נחרצות לאישורה.

נקבע: ככלל בית המשפט לא יתערב בשיקול הדעת הכלכלי-עסקי של נושים בבואו לאשר הסדר נושים. במקרה דנן הסדר הנושים הינו פרי של הליכי גישור שנמשכו למעלה משנתיים לפני מגשר בר סמכא בעל ידע, ניסיון ומומחיות בדיני חדלות הפירעון, הכול תוך מעורבות מהותית מטעם הנושים בניסוח ההסדר (נושים מקצועיים בעלי ידע פיננסי). על אף שהנאמן התנגד להסדר משיקולים שונים לרבות היעדר כדאיות כלכלית, בית המשפט קבע כי אין מקום להתערב בהסדר, זאת לאור הסכמת כלל הנושים ובשל כך שלא יוחס חוסר תום לב, היעדר יידוע בתנאי ההסדר או פגם כגון דא.

פש"ר (ת"א) 16-08-3642 לובי 99 (חל"צ) ו' כונס הנכסים הרשמי (ביהמ"ש המחוזי ת"א, כב' הנשיא איתן אורנשטיין, 27.7.2020)

העובדות בקצרה: לובי 99 (שהינה חברה לתועלת הציבור) הגישה לבית המשפט בקשה להתיר לה להצטרף להליכי פשיטת הרגל של אליעזר פישמן כידידת בית המשפט ולהגיש בקשה לביטול פסק הדין שאישר את הסדר הגישור עם בני משפחת פישמן. הבקשה נשענה בעיקרה על הטענה שפסק הדין ניתן "במעמד צד אחד" ומבלי שבית המשפט שמע את עמדת "הציבור". לשיטת המבקשת, אין הלימה בין האינטרס של מנהלי הבנקים שנכחו בהליך המוכנים "לוותר" על גביית חוב בהיקף נרחב תוך פגיעה באמון הציבור במערכת הבנקאית והעברת מסר בעייתי למגזר העסקי, לבין האינטרס הציבורי.

נקבע: בית המשפט דחה את בקשת לובי 99 הן מטעמים דיוניים (שיהוי ומניעות) והן מטעמים מהותיים. מבחינה דיונית הבקשה הוגשה בשיהוי ובאיחור המקימים מניעות, לאחר שכבר ניתן פסק דין במעמד הצדדים (לאחר הגשת טענות הצדדים וקיום דיון בעל פה) והגם שהליכי פשיטת הרגל של החייב זכו לפרסום ניכר באמצעי תקשורת שלא פסחו גם על הצעת המגשר ועל הסכמת הנושים לה. כמו כן נקבע כי טענות המבקשת במהותן נשמעו הלכה למעשה מפי הנאמן ולא התקבלו. זאת ועוד, ככלל בית המשפט לא יתערב בהחלטות הנושים לאמץ הסדרים אלא בנסיבות חריגות ובמקרה דנן שעה שהייתה הסכמה גורפת להצעת ההסדר ולא הייתה לה התנגדות ומשלא התקיימו החריגים בהלכה הפסוקה להתערבות בית המשפט בשיקול דעת הנושים, אושרו ההסדרים.

ת"א 15-11-17911 טול אינטראקטיב בע"מ נ' MCONOMY B.V (ביהמ"ש המחוזי ת"א, כב' השופטת אסתר נחליאלי חיאט, 20.8.2020)

העובדות בקצרה: התובעת היא חברה ישראלית המייצרת צעצועים אינטראקטיביים שהתקשרה בהסכם הפצה עם הנתבעת, חברה המאוגדת בהולנד שעיסוקה בשיווק והפצה של מוצרים. לאחר שהצדדים קיימו את ההתקשרות במשך כשמונה חודשים, הודיעה הנתבעת כי הסכם הפצה אינו מחייב אותה מאחר שלא נחתם בידי גורם המוסמך לחייב את החברה.

נקבע: חתימה של אורגן בחברה על הסכם, מחייבת את החברה אף אם האורגן איננו מוסמך לחתום בשם החברה, ככל שהתשתית הראייתית מצביעה על כך שהחברה הציגה מצג חיצוני לפיו לאורגן יש הרשאה להתקשר בהסכם בשם החברה, זאת מכוח דיני השליחות הכללים ובראי ההוראות הספציפיות בסעיף 56 לחוק החברות, הנוגעות לתוקפן של פעולות שנעשו בשם חברה ללא הרשאה.

חדל"ת 20-09-43652 הרמטיק נאמנות (1975) בע"מ נ' אי די בי חברה לפתוח בע"מ ואח'; פר"ק 20-09-50129 רזניק פז נבו נאמנויות בע"מ נ' אירסה אי אל בע"מ ואח'; פר"ק 20-09-52036 רזניק פז נבו נאמנויות בע"מ נ' אי די בי חברה לפתוח בע"מ ואח' (ביהמ"ש המחוזי ת"א - יפו, סגן הנשיא חגי ברנר, 25.9.2020)

העובדות בקצרה: פסק הדין עוסק בשלושה הליכי חדלות פירעון בעניינה של אי די בי חברה לפתוח בע"מ, חברת אגרות חוב פרטית, המוחזקת באופן מלא על ידי חברה זרה בשם Dolphin Netherland BV שבעל השליטה בה הוא אדוארדו אלשטיין. החברה נמצאת בחדלות פירעון מבחינה מאזנית ומבחינה תזרימית כאמור בסעיף 2 לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח - 2018. לאחר ניהול מ"מ בין בעל השליטה בחברה לבין מחזיקי אגרות החוב של החברה לא הושגה הסכמה בין הצדדים, על אף הסדר שהוצע להם מטעם בעל השליטה. בעקבות כך בעלי אגרות החוב ביקשו לפתוח בהליכי חדלות פירעון נגד החברה, פירוק החברה ומינוי נאמן קבוע למימוש נכסיה. בנוסף הנושים בעלי הנכסים המשועבדים מבקשים למנות כונס נכסים זמני מטעמם, ובהמשך כונס נכסים קבוע.

נקבע: בית המשפט פסק כי ככלל בית המשפט לא יתערב בשיקול דעתם של הנושים בבואם להעריך את מידת כדאיותו הכלכלית של ההסדר המוצע להם, ולא יחליף את שיקול דעתם הכלכלי בשיקול דעתו שלו, אף אם לדעתו של בית המשפט טעו הנושים בשיקול דעתם והוא היה מגיע לתוצאה שונה לו עמד בנעליהם. בית המשפט אף בחן את הסוגיה בראי סעיף 18(ב) לחוק חדלות פירעון, הקובע כי בית המשפט רשאי לדחות בקשה לצו לפתיחת הליכים אם מצא כי מתן הצו כשלעצמו יפגע באפשרות להביא לשיקומו הכלכלי של התאגיד. בעניין זה בית המשפט קבע כי שיקומה הכלכלי של החברה כלל איננו עומד על הפרק שכן הצעת ההסדר האחרונה של בעל השליטה כללה את העברת נכסיה הבלתי משועבדים של החברה לידי מחזיקי אגרות החוב, כך שמדובר בפירוק ולא בשיקום.

בעניין מינוי כונסי הנכסים הזמניים לחברה, נתגלעה מחלוקת בין מחזיקי אגרות החוב. מחזיקי אגרות חוב שלטובתם לא משועבדים נכסים התנגדו למינוי כונסי נכסים זמניים מטעם מחזיקי אגרות החוב מן הסדרות האחרות. בית המשפט דחה בקשה זו מהטעם שגובה החוב לטובת מחזיקי אגרות החוב בעלי השעבוד עולה באופן בולט על שווי הנכסים המשועבדים ועל כן חלה הוראת סעיף 248(א)(2) לחוק חדלות פירעון הקובעת כי "לא היה אומדן שווי הנכס המשועבד גבוה באופן מובהק מהחוב המובטח - יומש הנכס בידי הנושה המובטח".

חדל"ת (חי') 20-08-53695 גרופר בנייה, ניהול ויזמות בע"מ נ' הממונה על הליכי חדלות פירעון ושיקום כלכלי (ביהמ"ש המחוזי חיפה, כב, השופט ב' טאובר, 27.8.2020)

העובדות בקצרה: חברת גרופר בנייה ניהול ויזמות בע"מ ("החברה") נקלעה למצב של חדלות פירעון נקודתית ועל רקע זאת ביקשה החברה כי יינתן צו לפתיחת הליכים למשך 60 ימים שיורה על הפעלת החברה לצורך הבראתה, במהלכה תופעל החברה על ידי הנאמנים שיומנו לה. הממונה על הליכי חדלות פירעון ("הממונה") ביקשה למנות שני בעלי תפקיד אובייקטיביים על מנת שימונו כנאמנים לחברה. מנגד, החברה ביקשה כי בנוסף למינוי רואה חשבון בלתי תלוי, ימונה גם אחד מבעלי מניותיה שהוא גם ערב אישית לחובותיה של החברה. הנושים כולם התנגדו למינויו של בעל המניות כנאמן והביעו את הסכמתם למינוי רואה החשבון שהציעה החברה.

נקבע: בית המשפט קבע כי ראוי ליתן לחברה צו הקפאת הליכים קצר מועד על מנת שבעל התפקיד יוכל לבחון את היתכנותו של הליך השיקום, משום שהתועלת שיפיקו נושי החברה מהליך שיקום החברה עשוי לעלות על פני התועלת שתופק מפירוקה. כמו כן, ראוי למנות שני בעלי תפקיד ניטרליים ואובייקטיביים כנאמנים לחברה. על רקע המחלוקת העסקית החריפה שבין החברה לבין אחד מנושיה אין למנות כבעל תפקיד בעל מניות שהינו אף ערב אישית לחובות החברה. החלטה זו מתיישבת עם הוראת סעיף 33(ג) לחוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, המאפשר לחברה ולנושיה להציע את "זהותו של בעל תפקיד, וכן מתיישבת עם העובדה כי הירתמות הנושים מהווה גורם משמעותי אם לא מכריע להצלחת ההליך וזו תלויה במידה רבה אם לא מכרעת באמון שהם רוכשים לבעל התפקיד שמתמנה". על אף זאת, לצד מינוי עורך הדין שהוצע על ידי הממונה, מינה בית המשפט את רואה החשבון שהציעה החברה ואשר הנושים הביעו הסכמה למינויו.

המידע הכלול במסמך זה הינו מידע כללי ותמציתי בלבד, אינו מחליף את הצורך בעיון מעמיק בנוסח המלא של ההחלטה/הפרסום/הוראת החוק הרלוונטיים, אינו מהווה חוות דעת משפטית או ייעוץ משפטי ואין להסתמך עליו בכל דרך ואופן שהם. לקוחותיו של משרד גורניצקי עשויים להיות בעלי עניין בתכנים המוזכרים במסמך זה.